

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 17.09.2014, sp. zn. 5 Tz 41/2014, ECLI:CZ:NS:2014:5.TZ.41.2014.1

Číslo: 28/2015

Právní věta:

Použití institutu podmíněného zastavení trestního stíhání podle § 307 tr. ř. není vyloučeno ani v řízení proti právnickým osobám, když zákon o trestní odpovědnosti právnických osob neobsahuje žádné ustanovení o konání alternativních způsobů řízení (srov. § 1 odst. 2 zákona č. 418/2011 Sb., o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim, ve znění pozdějších předpisů, dále jen „zákon o trestní odpovědnosti právnických osob“).

Doznání požadované ustanovením § 307 odst. 1 písm. a) tr. ř. bude v řízení o přečinu vedeném jak proti fyzické osobě, tak i proti právnické osobě, jejímž jménem obviněná fyzická osoba měla přečin spáchat, naplněno tím, že doznání učiní tato obviněná fyzická osoba (§ 8 odst. 1 zákona o trestní odpovědnosti právnických osob). Souhlas s podmíněným zastavením trestního stíhání takové právnické osoby nemůže vyjádřit obviněná fyzická osoba (§ 34 odst. 4 zákona o trestní odpovědnosti právnických osob), nýbrž osoba oprávněná v trestním řízení vedeném proti právnické osobě činit úkony ve smyslu § 34 odst. 1, odst. 2 nebo odst. 5 zákona o trestní odpovědnosti právnických osob, resp. § 21 odst. 1, odst. 2, odst. 3 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů.

Soud: Nejvyšší soud

Datum rozhodnutí: 17.09.2014

Spisová značka: 5 Tz 41/2014

Číslo rozhodnutí: 28

Číslo sešitu: 5

Typ rozhodnutí: Usnesení

Hesla: Doznání obviněného, Podmíněné zastavení trestního stíhání

Předpisy: §249 Zákona č. 262/2006 Sb.

§250 Zákona č. 262/2006 Sb.

§251 Zákona č. 262/2006 Sb.

§257 Zákona č. 262/2006 Sb.

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Nejvyšší soud podle § 268 odst. 1 písm. c) tr. ř. zamítl jako nedůvodné stížnosti pro porušení zákona, které podala ministryně spravedlnosti v neprospěch obviněných právnických osob K. s., s. r. o., a A.

s. B. a s., s. r. o., proti usnesení státního zástupce Okresního státního zastupitelství ve Frýdku-Místku ze dne 29. 8. 2013, sp. zn. 3 ZT 48/2012, a usnesení téhož státního zástupce ze dne 9. 9. 2013, sp. zn. 3 ZT 48/2012.

Z o d ů v o d n ě n í :

Usnesením státního zástupce Okresního státního zastupitelství ve Frýdku-Místku ze dne 29. 8. 2013, sp. zn. 3 ZT 48/2012, bylo podle § 307 odst. 1 písm. a), b) tr. ř. podmíněně zastaveno trestní stíhání obviněného T. P. a obviněné právnické osoby K. s., s.r.o., pro skutek kvalifikovaný u obou jako přečin sjednání výhody při zadání veřejné zakázky, při veřejné soutěži a veřejné dražbě podle § 256 odst. 1 tr. zákoníku. Podle § 307 odst. 3 tr. ř. byla každému z obviněných stanovena zkušební doba v délce šesti měsíců. Toto usnesení nabylo právní moci dne 6. 9. 2013.

Usnesením téhož státního zástupce ze dne 9. 9. 2013, sp. zn. 3 ZT 48/2012, bylo podle § 307 odst. 1 tr. ř. podmíněně zastaveno trestní stíhání obviněné M. J. a obviněné právnické osoby A. B. a s., spol. s r. o., pro skutek kvalifikovaný rovněž jako přečin sjednání výhody při zadání veřejné zakázky, při veřejné soutěži a veřejné dražbě podle § 256 odst. 1 tr. zákoníku. Podle § 307 odst. 3 tr. ř. byla obviněným stanovena shodná zkušební doba v délce šesti měsíců. Toto usnesení nabylo právní moci dne 13. 9. 2013.

Proti citovaným usnesením státního zástupce Okresního státního zastupitelství ve Frýdku-Místku, resp. proti jejich části týkající se právnických osob, podala ministryně spravedlnosti podle § 266 odst. 1 tr. ř. stížnosti pro porušení zákona v neprospěch obviněných právnických osob – obchodních společností K. s., s.r.o., a A. B. a s., spol. s r. o.

V těchto stížnostech ministryně spravedlnosti nejprve poukázala na zákonné podmínky použití institutu podmíněného zastavení trestního stíhání uvedené v § 307 odst. 1 tr. ř. Vyjádřila své přesvědčení, že ačkoli podle § 1 odst. 2 zákona č. 418/2011 Sb., o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim (dále jen „zákon o trestní odpovědnosti právnických osob“), není vyloučeno použití citovaného § 307 tr. ř., nerespektoval státní zástupce Okresního státního zastupitelství ve Frýdku-Místku (dále jen „státní zástupce“) uvedené ustanovení, a to první podmínku uvedenou pod písm. a), tj. doznání obviněného. Podle názoru ministryně spravedlnosti se doznání musí vztahovat na celý skutek, na všechny jeho skutkové okolnosti naplňující zákonné znaky stíhaného přečinu, tedy i zavinění a protiprávnost. Z důvodu jeho další procesní použitelnosti pak musí být učiněno v rámci výsledku obviněného a rovněž musí být podporováno i ostatními důkazy. V posuzované trestní věci obou obviněných právnických osob však podle přesvědčení stěžovatelky nedošlo k naplnění uvedené elementární podmínky pro podmíněné zastavení trestního stíhání.

Obchodní společnost K. s., s. r. o., již bylo usnesení o zahájení trestního stíhání doručeno 20. 8. 2012, zastupoval v trestním řízení jednatel Ing. R. K., který při prvním výsledku dne 12. 9. 2012 využil svého zákonného práva nevypovídat. V rámci pokračování výsledku konaného dne 15. 10. 2012 vypovídal tak, že uvedená společnost se zabývá dvěma obory činnosti, jednak stavební a jednak v oblasti elektro. Ing. R. K. se věnuje stavební činnosti a druhý z jednatelů T. P. má na starosti činnost v oboru elektro, jehož se týkala sporná veřejná zakázka. Sám Ing. R. K. věděl pouze to, že se společnost účastnila výběrového řízení, avšak veškeré související úkony činil sám T. P. Přesto vyslovil souhlas s podmíněným zastavením trestního stíhání vedeného proti právnické osobě K. s., s. r. o.

Druhé obviněné právnické osobě – obchodní společnosti A. B. a s., spol. s r. o., bylo usnesení o zahájení trestního stíhání doručeno dne 18. 7. 2013, která proti němu podala stížnost. Usnesením státního zástupce Okresního státního zastupitelství ve Frýdku-Místku ze dne 29. 8. 2013, sp. zn. 3 Zt 48/2012 bylo rozhodnuto o jejím zamítnutí podle § 148 odst. 1 písm. c) tr. ř. V trestním řízení zastupoval tuto právnickou osobu jednatel Ing. M. B., který při prvním výsledku dne 8. 8. 2013 rovněž

využil svého zákonného práva nevypovídat a poté, co byl dne 16. 8. 2013 poučen podle §§ 307 a 309 tr. ř., vyslovil souhlas s podmíněným zastavením trestního stíhání obviněné společnosti A. B. a s., s. r. o.

Ministryně spravedlnosti dále citovala podstatné pasáže odůvodnění obou rozhodnutí státního zástupce Okresního státního zastupitelství ve Frýdku-Místku, podle jehož přesvědčení je možné za podmínku doznání pro použití podmíněného zastavení trestního stíhání považovat doznání té fyzické osoby, od jejíhož jednání je odvozena trestní odpovědnost právnické osoby. V takovém případě postačí, když osoba zastupující právnickou osobu v trestním řízení učiní souhlas s podmíněným zastavením trestního stíhání. Při jiném výkladu by podle státního zástupce došlo k nerovnosti mezi obviněnými fyzickými osobami na jedné straně a obviněnými právnickými osobami na straně druhé. Vzhledem k tomu, že podle § 34 odst. 4 zákona o trestní odpovědnosti právnických osob je vyloučeno, aby obvinění T. P. a M. J. jednali v probíhajícím trestním řízení jménem obviněných právnických osob, nemohou ani jménem těchto právnických osob učinit doznání v procesním postavení obviněných. Podle názoru státního zástupce je pro splnění podmínky „doznání“ v řízení proti právnické osobě postačující, pokud oba jmenovaní, proti nimž bylo vedeno trestní řízení jako proti fyzickým osobám, učinili doznání právě ve vztahu k vlastnímu protiprávnímu jednání a zástupci obou právnických osob pro trestní řízení, kteří nevědí, resp. nevěděli o trestné činnosti páchané jejich jménem, „pouze“ souhlasí s podmíněným zastavením trestního stíhání vedeného proti oběma obchodním společnostem.

Uvedený výklad ustanovení § 307 tr. ř., který vychází ze situace, kdy ani v jednom posuzovaném případě se právnická osoba k trestné činnosti nedoznala, označila ministryně spravedlnosti za sporný, event. nezákonně rozšiřující podmínky odklonu, jehož podstatou je rezignace na jednu ze základních zákonných podmínek procesního institutu podmíněného zastavení trestního stíhání. Současně však stěžovatelka upozornila na „zvláštní a neobvyklou“ situaci, která nastane při aplikaci zákona o trestní odpovědnosti právnických osob, podle jehož ustanovení § 34 odst. 4 nemůže za právnickou osobu konat úkony v trestním řízení ten, kdo je v téže věci v postavení obviněného, poškozeného nebo svědka. V trestním řízení tedy potom bude za právnickou osobu jednat fyzická osoba, která však nebude mít o skutkovém ději žádné objektivní informace a její doznání v souladu s § 307 odst. 1 písm. a) tr. ř. proto ministryně spravedlnosti označila za velmi problematické.

Přesto však vyslovila názor, že zástupcům obviněných právnických osob – Ing. R. K. a Ing. M. B. nic nebránilo seznámit se před svým výsledkem s trestnou činností T. P. a M. J., projednat s nimi veškeré okolnosti jejího spáchání a společně v obchodní společnosti přijmout taková opatření, aby ji nebylo možné v budoucnu opakovat. V rámci svých výpovědí pak mohli oba zástupci právnických osob vyjádřit své srozumění se zaviněním obou obviněných fyzických osob, které jednaly protiprávně jménem uvedených obchodních společností, a také sdělit přijetí opatření, jež by eliminovala možné páchaní trestné činnosti. Takový postup by ministryně spravedlnosti považovala za doznání ve smyslu § 307 odst. 1 písm. a) tr. ř. ve vztahu k právnické osobě.

I s ohledem na absenci judikatury k této problematice a pro budoucí jednotný postup orgánů činných v trestním řízení proto ministryně spravedlnosti navrhla, aby Nejvyšší soud vyslovil porušení zákona v ustanoveních § 2 odst. 6 tr. ř. a § 307 odst. 1 písm. a) tr. ř., a to ve prospěch obviněných právnických osob obchodních společností K. s., s.r.o., a A. B. a s., spol. s r.o.

Nejvyšší soud přezkoumal podle § 267 odst. 3 tr. ř. usnesení státního zástupce Okresního státního zastupitelství ve Frýdku-Místku ze dne 29. 8. 2013, sp. zn. 3 ZT 48/2012, a ze dne 9. 9. 2013, sp. zn. 3 ZT 48/2012, a shledal obě stížnosti pro porušení zákona nedůvodnými.

Podle § 1 zákona o trestní odpovědnosti právnických osob tento zákon upravuje podmínky trestní odpovědnosti právnických osob, tresty a ochranná opatření, které lze za spáchání stanovených

trestných činů právnickým osobám uložit, a postup v řízení proti právnickým osobám. Svou povahou se jedná o tzv. „vedlejší trestní zákon“, pro který je typické, že obsahuje jak hmotně právní, tak procesní ustanovení (srov. Šámal, P. a kol. Trestní odpovědnost právnických osob. Komentář. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2012, str. 63). Jak je uvedeno v § 1 odst. 2, nestanoví-li tento zákon jinak, použije se trestní zákoník a v řízení proti právnické osobě trestní řád, není-li to z povahy věci vyloučeno. Tím je ve vztahu k tomuto zákonu vyjádřena subsidiarita jmenovaných dvou zákonných předpisů.

Ustanovení § 307 tr. ř. tak lze nepochybně použít i u právnických osob, zvláště pokud zákon o trestní odpovědnosti právnických osob nemá ohledně tzv. odklonů žádné zvláštní ustanovení (srov. Šámal, P. a kol. Trestní řád II. § 157 až 314s. Komentář. 7. vydání. Praha: C. H. Beck, 2013, str. 3479).

Co se týká podmínek, za kterých lze tento institut použít, jsou v § 307 odst. 1 tr. ř. vymezeny tak, že v řízení o přečinu, tedy trestném činu, na který zákon stanoví trest odnětí svobody, jehož horní hranice nepřevyšuje pět let, se souhlasem obviněného soud a v přípravném řízení státní zástupce mohou podmíněně zastavit trestní stíhání, jestliže

- a) obviněný se k činu doznal
 - b) nahradil škodu, pokud byla činem způsobena, nebo s poškozeným o její náhradu uzavřel dohodu, anebo učinil jiná potřebná opatření k její náhradě,
 - c) vydal bezdůvodné obohacení činem získané, nebo s poškozeným o jeho vydání uzavřel dohodu, anebo učinil jiná vhodná opatření k jeho vydání,
- a vzhledem k osobě obviněného, s přihlédnutím k jeho dosavadnímu životu a k okolnostem případu lze důvodně takové rozhodnutí považovat za dostačující.

V projednávaných věcech byly obě obviněné právnické osoby stíhány pro přečin sjednání výhody při zadání veřejné zakázky, při veřejné soutěži a veřejné dražbě podle § 256 odst. 1 tr. zákoníku. S podmíněným zastavením jejich trestního stíhání vyjádřily souhlas osoby oprávněné v trestním řízení vedeném proti právnickým osobám činit úkony ve smyslu § 34 odst. 1 zákona o trestní odpovědnosti právnických osob, resp. § 21 odst. 1 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, tedy R. K. za společnost K. s., s.r.o. a Ing. M. B. za společnost A. B. a s., spol. s r.o. V důsledku protiprávního jednání právnických osob v předmětných trestních věcech nedošlo ke způsobení škody a k bezdůvodnému obohacení, tudíž nebylo nutné se zabývat podmínkami uvedenými pod písm. b) a c) ustanovení § 307 odst. 1 tr. ř. Sporným se podle podaných stížností pro porušení zákona stalo právě naplnění prvního z citovaných předpokladů pro použití ustanovení o podmíněném zastavení trestního stíhání obou právnických osob, a to doznání obviněných.

Jak vyplývá z judikatury Nejvyššího soudu, jsou u doznání kladeny požadavky na jeho obsahovou stránku. Je vždy nutné, aby se vztahovalo na celý skutek, resp. na všechny skutkové okolnosti naplňující znaky stíhaného trestného činu, tedy i zavinění a protiprávnost. (Srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 13. 12. 1995, sp. zn. 2 Tzn 25/95, publikované v časopise Právní rozhledy č. 4/1996, s. 166). Z procesního hlediska pak musí být doznání opatřeno přípustným způsobem, tedy v rámci výslechu obviněného a v souladu se všemi procesními předpisy zachyceno v takové podobě, aby bylo v řízení před soudem použitelné jako důkaz. Za doznání lze považovat i výpověď obviněného, ve které dozná skutečnosti umožňující závěr o tom, že se přečinu dopustil, aniž by výslovně uvedl, že se cítí vinen určitým činem (Srov. usnesení Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 3. 5. 2005, sp. zn. [4 To 383/2005](#), publikované ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek pod číslem 57/2006).

Samotný charakter doznání určuje jednoznačně osobu, která jej musí učinit, tj. pachatele trestného činu, resp. přečinu. Za pachatele se považuje osoba, jež spáchala protiprávní jednání, ohledně něhož musí alespoň stručně popsat všechny skutkové okolnosti, za nichž byl čin spáchán a jež naplňují

znaky skutkové podstaty určitého přečinu. Je proto vyloučeno, aby osoba rozdílná od pachatele, mohla tzv. „za něho“ učinit doznání, tzn. přiznala spáchání činu, kterého se sama nedopustila. Smyslem této podmínky pro podmíněné zastavení trestního stíhání je mj. též požadavek na to, aby si pachatel „uvědomil“ zpětně, že čin, který spáchal, není z hlediska ochrany společnosti a společenských zájmů akceptovatelný a je postihován trestním právem. Doznání tak přispívá k výchovnému působení na pachatele trestných činů, resp. přečinů, a (vědomě) požadovat od osoby rozdílné od skutečného pachatele, aby přiznala spáchání protiprávního jednání, popsala všechny rozhodné okolnosti, za nichž k činu došlo včetně subjektivní stránky, resp. pohnutky činu, by znamenalo pouze formální naplnění jedné ze zákonných podmínek podmíněného zastavení bez naplnění vlastního účelu, za jakým byl tento institut zařazen do trestního práva procesního (viz zákon č. 292/1993 Sb.). Podmíněné zastavení trestního stíhání jako určitý alternativní druh trestního řízení přichází v úvahu jen u méně typově závažných protiprávních činů, zpravidla u (fyzických i právnických) osob dosud bezúhonných, u nichž není třeba konat standardní trestní proces a ukládat trestní sankce. Pro obviněné znamená skončení trestního řízení, byť dočasné, bez rozhodnutí o vině a vyslovení trestního postihu. Proto je možné tento způsob odklonu od trestního řízení považovat za určitým způsobem výchovnější, k čemuž přispívá právě požadavek na doznání obviněného, jak již bylo uvedeno.

Vzhledem k tomu, že zákon o trestní odpovědnosti právnických osob neobsahuje žádné ustanovení o konání alternativních způsobů řízení, je třeba připustit použití institutu podmíněného zastavení trestního stíhání podle § 307 tr. ř. také v řízení proti právnickým osobám (srov. § 1 odst. 2 zákona č. 418/2011 Sb.). Ministryně spravedlnosti správně připomněla určité specifické důsledky, které použití tohoto ustanovení trestního řádu může vyvolat při zkoumání naplnění jeho zákonných podmínek v řízení konaném proti právnické osobě, konkrétně doznání obviněného podle § 307 odst. 1 písm. a) tr. ř. Obviněnou je totiž právnická osoba, jež je nově (s účinností od 1. 1. 2014) definována v ustanovení § 20 odst. 1 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů, jako organizovaný útvar, o kterém zákon stanoví, že má právní osobnost, nebo jehož právní osobnost zákon uzná. Jde o uměle vytvořený konstrukt, jemuž není dovoleno osobní jednání, ale musí za něho jednat její zástupci. Zákon o trestní odpovědnosti právnických osob pak v již citovaném ustanovení § 34 odst. 4 vylučuje, aby osoba, která je obviněným, poškozeným nebo svědkem v téže věci, činila úkony v trestním řízení vedeném proti právnické osobě. V případech, kdy je tedy vedeno trestní řízení jak proti fyzické osobě obviněné z přečinu tak i proti právnické osobě, v jejímž zastoupení, resp. jejímž jménem obviněná fyzická osoba měla spáchat tento přečin, nebylo by možné splnit uvedenou podmínku doznání, tudíž ani použít institut podmíněného zastavení trestního stíhání této právnické osoby.

Ministryně spravedlnosti, vědoma si takového vyloučení možnosti využití alternativního způsobu trestního řízení proti právnické osobě, naznačila určitou „modifikaci“ doznání osoby rozdílné od pachatele – fyzické osoby, která může za právnickou osobu činit úkony v trestním řízení. Podle názoru stěžovatelky by bylo nutné vyjádření takového zástupce pro úkony trestního řízení o tom, že se seznámil s trestnou činností konkrétní osoby vyjmenované v § 8 odst. 1 zákona o trestní odpovědnosti právnických osob (např. statutární orgán nebo člen tohoto orgánu), současně připustil zavinění právnické osoby na přečinu spáchaném jménem, v jejím zájmu nebo v rámci její činnosti, a prohlásil, že byla ve vnitřním uspořádání a fungování této právnické osoby přijata taková opatření, která by do budoucna znemožnila páchání trestné činnosti označenými osobami.

Konkrétně se ministryně spravedlnosti domnívala, že v trestních věcech právnických osob K. s., s. r. o., a A. B. a s. spol. s r. o., se oba zástupci těchto obchodních společností, tedy Ing. R. K. a Ing. M. B. jí naznačeným způsobem nevyjádřili, což vyloučilo splnění podmínky doznání pro použití institutu podmíněného zastavení trestního stíhání obou jmenovaných obchodních společností.

Nejvyšší soud se však s tímto vysloveným názorem ministryně spravedlnosti neztotožnil, naopak

považuje způsob, jakým státní zástupce Okresního státního zastupitelství ve Frýdku-Místku přistoupil k výkladu podmínky obsažené v ustanovení § 307 odst. 1 písm. a) tr. ř. v případech trestního stíhání právnických osob, za správný a zcela v souladu s příslušnými ustanoveními trestního řádu.

Státní zástupce v odůvodnění obou napadených usnesení o podmíněném zastavení trestního stíhání obviněných právnických osob zdůraznil, že § 307 odst. 1 písm. a) tr. ř. nelze vykládat striktně jazykově, ale naopak s ohledem na účel tohoto ustanovení. Příléhavě podotkl, ač je podle § 8 odst. 1 písm. a), odst. 2 písm. a) zákona o trestní odpovědnosti právnických osob trestní odpovědnost právnické osoby odvozována od jednání fyzické osoby, v souladu s ustanovením § 34 odst. 4 tohoto zákona za právnickou osobu nemůže činit úkony fyzická osoba, která je obviněným, poškozeným nebo svědkem v téže věci. Takto by se ale právnická osoba nemohla doznat ke spáchání trestného činu, neboť jí to zákon pro uvedená ustanovení neumožňuje. I ve smyslu opačného postupu by pak osoba, která je sice podle ustanovení § 34 odst. 1, 2, event. odst. 5 téhož zákona oprávněna činit za právnickou osobu úkony v trestním řízení, nemohla být natolik obeznámena s okolnostmi spáchání trestného činu, aby mohla za právnickou osobu učinit doznání, neboť v opačném případě by nevyhnutelně musela spadat do kategorie osob vyloučených z možnosti činit úkony za právnickou osobu, tedy osoba obviněná, poškozená či svědek. Osoba, která o činu nic neví, nemůže učinit doznání a trváním na takové podmínce by byla v podstatě nucena ke lži, neboť na protiprávním jednání jiné osoby se nijak nepodílela a není seznámena s okolnostmi jeho spáchání.

Nejvyšší soud proto sdílí přesvědčení státního zástupce, že ryze formalistický výklad uvedených ustanovení by měl za následek omezení možnosti použít institut podmíněného zastavení trestního stíhání u právnických osob, což by bylo v přímém rozporu s principy zavedení trestní odpovědnosti právnických osob do českého právního řádu. Účelem přijetí této normy trestního práva zakotvující deliktů odpovědnost právnických osob byla nejen možnost uložení citelných sankcí v případech, kdy k porušování zákonů dochází při běžné činnosti dané právnické osoby, ale v případech, které budou posuzovány za méně závažné a pro právnickou osobu spíše výjimečné, nelze odmítnout možnost odklonu od normálního průběhu trestního řízení především pro generální prevenci a hrozbu dopadu trestní sankce na další fungování obviněné právnické osoby.

V projednávaných trestních věcech, v nichž příslušný státní zástupce rozhodl o podmíněném zastavení trestního stíhání obou právnických osob, tedy považuje Nejvyšší soud za dostačující, pokud fyzické osoby, Ing. R. K., druhý jednatel společnosti K. s., s. r. o., a Ing. M. B., jednatel společnosti A. B. a s., spol. s r. o., oprávněné činit úkony za obviněné právnické osoby v trestním řízení, vyslovily souhlas s podmíněným zastavením trestního stíhání obou firem. Doznání požadované v ustanovení § 307 odst. 1 písm. a) tr. ř. bylo naplněno tím, že se doznaly fyzické osoby, obviněný T. P. ve věci společnosti K. s., s. r. o., a M. J. ve věci společnosti A. B. a s., spol. s r. o., které založily trestní odpovědnost právnických osob, jejichž jménem a v rámci jejichž činnosti oba souběžně obvinění spáchali přečin sjednání výhody při zadání veřejné zakázky, při veřejné soutěži a veřejné dražbě podle § 256 odst. 1 tr. zákoníku.

Pokud jde o úvahy ministryně spravedlnosti ohledně požadavku na konkrétní vyjádření osob jednajících za právnickou osobu v trestním řízení proti ní vedeném, je možné souhlasit s tím, že taková osoba musí být seznámena s obsahem trestního obvinění, avšak nemusí současně deklarovat přijetí takových opatření vnitřního fungování právnické osoby, která by měla do budoucna zabránit páčání trestné činnosti zaměstnanců, event. členů statutárního orgánu. Taková podmínka, jež by podle ministryně spravedlnosti měla tvořit součást „doznání“, nejenže přesahuje rámec pojmu doznání, jak je dosud chápán soudní judikaturou, ale byla by fakticky nerealizovatelná. Stěží si totiž lze představit způsob, jakým by bylo možné do budoucna zcela vyloučit páčání protiprávního jednání statutárního orgánu, resp. člena statutárního orgánu či jiné osoby jednající jménem právnické osoby včetně jejich zaměstnanců. Podmíněné zastavení trestního stíhání obviněných právnických osob znamená poskytnutí určité doby (u obou jmenovaných společností byla stanovena

šestiměsíční zkušební doba), po kterou by měly mj. „vést řádný život“ ve smyslu § 308 odst. 1 tr. ř., aby mohly vyhovět podmínkám pro osvědčení ve zkušební době podle tohoto ustanovení. Záleží proto výlučně na tom, jakým způsobem příslušný statutární orgán či jiná odpovědná osoba zajistí výkon další činnosti (převážně v podnikatelském prostředí), aby dále nedocházelo k porušování platných právních předpisů, např. přijetím určitých preventivních a kontrolních opatření, aby se s nejvyšší mírou jistoty bylo možné vyvarovat nebezpečí dalšího trestního stíhání, event. pokračování v podmíněně zastaveném trestním řízení, pokud by již v průběhu zkušební doby došlo ke spáchání jiného přečinu. Nakonec ani u fyzické osoby zákon v souvislosti s doznáním nevyžaduje přijetí jakéhokoli „opatření“ (v úvahu by snad přicházel „slib“) k zabránění opakování trestné činnosti, ať již stejného druhu či rozdílné od té, ohledně níž je trestní řízení vedeno. Pokud by byl akceptován názor stěžovatelky prezentovaný ve stížnostech pro porušení zákona ve vztahu k naplnění podmínky doznání pro podmíněně zastavení trestního stíhání právnické osoby, vedlo by to orgány činné v trestním řízení k rozdílnému výkladu téhož zákonného ustanovení u pachatelů – fyzických osob a pachatelů – právnických osob. Takový postup by v sobě nesl diskriminační prvky a narušil tak mj. demokratický princip rovnosti zakotvený v čl. 1 Listiny základních práv a svobod. Přístup, jaký příslušný státní zástupce zvolil v projednávaných věcech při posuzování naplnění podmínky doznání pro podmíněně zastavení trestního řízení konaného proti právnickým osobám, je proto možné označit za konformní s platnou judikaturou, tak ústavními principy spravedlivého procesu.

Podmínka seznámení se osob zastupujícími příslušné právnické osoby v probíhajícím trestním řízení byla podle předloženého trestního spisu naplněna tím, že jak Ing. R. K. tak i Ing. M. B. převzali usnesení o zahájení trestního stíhání obchodních společností K. s., s. r. o., resp. A. B. a s., spol. s r. o., neboť v obou je velice podrobně popsána trestná činnost T. P. , resp. M. J. Proto nebylo nutné, aby oba jmenovaní zástupci konající za právnické osoby v trestním řízení, výslovně deklarovali svou znalost obvinění, resp. skutkových okolností, jak jsou uvedeny v samotném výroku usnesení o zahájení trestního stíhání. V odůvodnění těchto rozhodnutí jsou pak velmi důkladně rozvedeny skutečnosti, na jejichž podkladě učinil policejní orgán zjištění o spáchání přečinů podle § 256 odst. 1 tr. zákoníku, z nichž je také možné dovodit okolnosti, které vedly k jejich spáchání a umožnily jej. Pro zpětnou vazbu dovnitř obou právnických osob, jichž se předmětné trestní stíhání týká, jsou informace získané z usnesení o zahájení trestního stíhání dostačující a bude záležet pouze na odpovědných osobách obou obchodních společností, aby zabránily, resp. aby se alespoň pokusily zabránit možnému opakování trestné činnosti ze strany všech v úvahu přicházejících osob působících uvnitř společnosti, které by mohly vyvolat nebezpečí trestního stíhání právnické osoby.

Nejvyšší soud po přezkoumání obou napadených rozhodnutí a řízení, která jim předcházela, neshledal porušení zákona v ustanoveních § 2 odst. 6 tr. ř. a § 307 odst. 1 písm. a) tr. ř. ve prospěch obviněných obchodních společností K. s., s.r.o., a A. B. a s., spol. s r. o. Stížnosti pro porušení zákona podané ministryní spravedlnosti v neprospěch obou těchto právnických proti usnesením státního zástupce o podmíněném zastavení jejich trestního stíhání proto zamítl jako nedůvodné podle § 268 odst. 1 písm. c) tr. ř., a to v neveřejném zasedání v souladu s ustanovením § 274 věta třetí tr. ř.